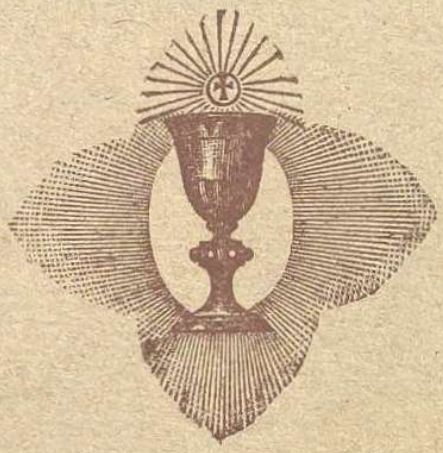

KNJIŽNICA »ZVIEZDA MORA« — HVAR
SVEZAK XXIII.

M. L'ABBÉ DUTIL

TVOJA MISA
I
TVOJ ŽIVOT

MISA JE DRAMA, KOD KOJE NISI SAMO GLEDALAC
NEGO I SUDIONIK

PREVELA: MIRJAM RABADAN, STUD. PHIL.

HVAR 1943.

TISAK „NOVE TISKARE" VRČEK I DR. — SARAJEVO

»U nekoliko mjeseci bilo je razprodano 90.000 primjeraka ove knjižice; ovamo ne brojimo prievode na englezkom, španjolskom, portugalskom, mađarskom jeziku itd.

Čini se, da je ovo djelo tako uspjelo radi koristi, koju donosi, i izvornosti.

Ovo konačno izdanje nije namienjeno samo **KRŠĆANSKOJ MLADEŽI** nego **SVIM KRŠĆANIMA.**

Nadam se, da će i nadalje mnogim kršćanima kazivati, kako će misu spajati sa svakidašnjim životom...«

Iz predgovora II. izdanju.

LJUBI MISU!

I ti ideš nedjeljom na misu, kao što idu svi kršćani. To je dužnost, strogo naređena od Crkve.

Međutim mnogi kršćani idu na misu samo zato, jer je to stroga dužnost. Ne ljube misu, jer je ne razumiju, a **JER NE ŽIVU** s njom, ne razumiju je.

Za njih je misa izvanjski vjerski čin, koji ne ulazi u njihov život i kojemu prisustvuju samo izvana, mjesto da bi **ŽIVJELI S MISOM.**

Ti, koji hoćeš da budeš dobar kršćanin i apostol, moraš bezuslovno ljubiti misu; a ako je hoćeš ljubiti, moraš je razumjeti i združiti sa svojim životom.

Mi ljubimo samo takove stvari, koje su na neki način naše, u koje unosimo **DIO SAMIH SEBE.** Misu ćeš ljubiti samo onda, kad postane **TVOJA** misa, kad je budeš i ti prinosio sa svećenikom, kad **svoj život uneseš u nju** i onda, **kad nju preneseš u svoj život.**

»TVOJ ŽIVOT U TVOJOJ MISI« i **»TVOJA MISU U TVOJEM ŽIVOTU«**, to je podpuna oznaka združenja mise sa životom; tu misao hoće da ti raztumače ovi redci i hoće da ti pomognu ostvariti je.

SHVAĆAJ MISU!

Najprije razmotrimo nekoliko najvažnijih članaka iz nauka o misi.

Misa nam spominje dva glavna događaja iz Kristova života i obnavlja ih: ZADNJU VEČERU I MUKU.

Da misa obnavlja događaje **ZADNJE VEČERE,** jasno je, jer svećenik kod posvećenja ponavlja Isusove rieči i kretnje Velikog četvrtka u večer.

No da misa obnavlja ono, što se dogodilo na veliki petak **NA KALVARIJI,** teže je razumjeti.

Isusova smrt na križu bila je krvava. Isus je umro tako, da je prolio svu svoju krv za nas. **U misi se ne obnavlja ta Isusova krvava žrtva.** (Ona je samo predstavljena time, što su na oltaru hostija, koja kasnije postane Tielo, i vino, koje postane Krv Isusa Krista, razstavljeni, kako su njegovo Tielo i Krv bili razstavljeni na Kalvariji nakon njegove smrti). Onda je Isus na križu prolio svoju krv do zadnje kapi i ujedno prikazao Bogu Otcu muku i smrt, koju je podnio za nas. **A sada Isus u misi ponovno prikazuje Bogu Otcu, upravo kao i na Veliki Petak popodne na Kalvariji, muku i smrt, koju je pretrpio za nas.**

Ipak **je u misi još nešto više** nego kod zadnje večere i na Kalvariji.

ISUS SE NAIME NE PRIKAZUJE NA OLTARU SAM i ne prikazuje ga samo svećenik, koji misi, **NEGO GA PRIKAZUJU I SVI LJUDI, KOJI SU NA MISI.**

Još više! **MISNIK I SVI, KOJI PRISUSTVUJU, S ISUSOM SE PRIKAZUJU BOGU.** S Isusom prikazuju Bogu, svome Otcu, veselje, boli i sav svoj život.

RAZUMIJEŠ LI?

Znaš li to?

Jesi li uistinu dobro razmislio o tome?

Znaš li, da kršćanin svaki put, kad je na misi, sam prikazuje Bogu život, muku i smrt svojega Spasitelja, pače Njega samoga? Znaš li, da **kršćanin mora svaki put, kad je na misi, prikazati Bogu samoga sebe** s mukom, životom i smrti Isusa Krista, **svoje vlastite boli, svoje svakidašnje poslove, napore, sav svoj život i spremnost umrieti kad bude Božja volja?**

Jesi li uvidio, da je **misa doista nešto drugo nego predstava, koju dolaziš gledati?**

Jesi li došao do toga, da je **MISA DRAMA,** u kojoj sudjeluješ više nego su sudjelovali apostoli na zadnjoj večeri i pod Isusovim križem?

Jesi li došao do spoznaje, da je misa **drama, u kojoj moraš nastupiti,** i da za vrijeme mise ne smiješ samo gledati, već moraš nešto dopuniti, aktivno sudjelovati s molitvom, doživljavati? **Da kod mise nisi gledalac, nego da si** (uzmimo rieč doslovno!) **»LICE«, koje u toj drami doista nastupa s ulogom.**

MISA I TI.

Tu vidimo vezu, koja postoji između mise i tvoga života.

Na križu se prikazuje samo Isus.

A u misi **i ti.** Najprije prikazuješ Bogu Isusa, a **s njim moraš Bogu prikazati i sebe tako, da mu izručiš svoje svagdanje poslove, sve tegobe tjedna, napore, boli, trud, žalost i veselje, ukratko: sav svoj život.**

Ali misa nije samo ono pola sata, što žrtvuješ svake nedjelje, da prikažeš Bogu smrt njegova Sina i s njim zajedno sebe Bogu Ocu.

Misa mora preći u tvoj život, kao što i tvoj život mora preći u »tvoju« misu.

To pola sata mora odsievati ne samo kroz tvoju nedjelju nego kroz cieli tvoj tjedan.

»BIO SAM PRISUTAN...«

Ako si bio svjedok važnoga događaja, zar nisi osjetio radi toga neki ponos, zar nije to proizvelo na te jak dojam?

Zar ti ne će dolaziti na pamet narednih dana?

Svima, koji ti budu govorili o tome, kazat ćeš: »Bio sam prisutan.«

No ako si sudjelovao kod toga događaja, koliko više uspomena i čuvstava! Uzmimo: neka nesreća ili

požar, gdje si pomagao spasavati. Pogledaj samo one, koji su bili u ratu: »Bio sam tamo!«

Kako častnim po sebe smatraš one usluge, koje si izkazao, onu dramu, u kojoj si nastupio! Kakav ponos, kakovo jamstvo pouzdanja i srčanosti za budućnost!

A ovdje ne dolaziš samo gledati dramu čudesnog Božanskog događaja, nego **si združen s njime i sudjeluješ u njemu,** kako ćeš bolje shvatiti u sliedećim redcima.

A ona Isusova molitva na križu, koja se do danas obnavlja na oltaru, onaj dar, kojim je Isus Krist negda darovao Otcu za nas više nego život, zar nije vriedan sjećanja? Zar ne zaslužuje, da razmišljaš o njemu, da misliš na nj kroz tjedan, osobito ako znaš, da nas je Isus pridružio toj molitvi i da taj dar nije darovao On sam, nego i mi s njime?

MISA I TVOJ SVAKIDAŠNJI ŽIVOT.

Ako je misa tako znatan događaj, ako si ti u njoj tako iskreno učestvovao, zar ne će imati za te i sama jedna misa u tjednu toliko znatnih posljedica?

Zar možeš ti, koji si bio na misi, koji si u njoj sudjelovao i koji ćeš u nedjelju opet k njoj, zar možeš tokom tjedna izvršiti takav i takav čin, izreći tu i tu rieč, pročitati takvu i takvu knjigu?

Zar možeš govoriti, djelovati i misliti kao oni, koji nikada ne idu na misu, koji nikada nisu molili s Kristom?

Ako si uistinu na misi bio samo gledalac, moguće je — pogotovo ako si se bio još i slabo pripravio — da se narednih dana ne sjećaš toga dalekog obreda, koji si samo gledao.

Ali ako promisliš, da si **LICE** u toj drami, s kojom si tako čvrsto povezan, možeš li je tako malo cieniti?

Tvoja nedjeljna misa mora dakle **djelovati na tvoj život** preko tjedna, mora ga potpuno obnoviti.

Misa ti mora biti **središte** tjedna. Mora ti biti kao sunce, koje osvjetljuje, koje preobražava sav tvoj tjedan. Mora biti njegov vrhunac, njegov najznatniji, najljepši vrh.

Tvoja nedjeljna misa mora da te podigne u tvojim vlastitim očima, da te poveže sa sobom, da ti odredi zadatke, ukloni pogrješke.

Mora te dići, uzvisiti tvoj život i tvoju ljudsku vriednost. Mora ti pomoći, da postaneš jači kršćanin i plemenitiji apostol.

LITURGIČNI »ČIN«.

Misa je zaista **ČIN,** vidljiv događaj, opipljiva zbilja, u kojoj moraš učestvovati i sudjelovati.

Odigrava se **kao drama,** u kojoj su **jedina lica Isus Krist i ti,** a s tobom svi, koji su nazočni kod mise. Pri tom zastupa misnik obojicu, jer nadomješta sad tebe sad opet Krista.

I zar se ne **»igra«** misa na oltaru kao drama na pozornici?

Oltar je podignut kao pozornica, zato da svak lako gleda, vidi i razumije, što mu se događa pred očima.

Zar nisu oko oltara, baš kao i na pozornici, ljudi? Poneki tako, da ih može svak vidjeti: misnik, ministrant i ti; drugi — redatelj, ravnatelj — skriveni su: naš Gospodin Isus Krist.

Misnik, koji zastupa tebe, govori, radi. **Ima uistinu pravu »ulogu«,** ulogu, koju čvrsto razvija u svoj svojoj duši, a ujedno vrši njezine vanjske kretnje.

Tu ulogu moraš s njim igrati i ti.

Valja **slediti** misnika, gledati ga, pratiti u duhu njegove kretnje i pokrete. Nije dosta pratiti ga samo očima. Treba u istom času, kad i on, **izgovarati iste rieči kao i on.**

Sada dakle razumiješ, da se moraš, ako hoćeš dobro »prisustvovati« misi, postaviti po mogućnosti tako, da lako vidiš misnika i oltar i — **treba da imaš molitvenik.**

Molitvenik trebaš zato, da razumiješ svećenikove kretnje i da ti bude jasno ili njihovo simbolično značenje ili stvarno zbivanje.

Trebaš molitvenik, da sliediš misnikove rieči. I za to je potreban »dobar«, razgovjetno tiskan i do potankosti podpun molitvenik, jer nekoje molitve moli misnik kod svake mise (**Ordo missae,** red i čin sv. Mise), ali ima i onih, koje su kod svake mise drugačije (**Proprium de tempore,** prema crkvenoj godini).

DRAMA U ČETIRI ČINA.

A kako je »izgrađena« ta misa, u kojoj hoćeš da učestvuješ ili gledajući na oltar ili čitajući iz molitvenika; ta misa, koju hoćeš da prikažeš skupa s misnikom?

Sastavljena je, **kao prava drama,** iz više »činova«.

Lučimo četiri glavna diela mise:

1. Od početka do uključivo vjerovanja jest **PRIPRAVA** ili katekumenska misa (Katekumenima su zvali u prvim vjekovima kršćanstva one buduće kršćane, koje su poučavali i pripravljali na krštenje; i danas zovemo tako one odrastle, koji se pripravljaju na krštenje, na primjer u misijskim krajevima). Katekumeni su smjeli biti samo na tom dielu mise.

Sastavljen je od čitanja i molitve. Taj dio je zapravo najmanje važan, ako ga izporedimo sa druga tri.

2. Od konca vjerovanja do sanktusa traje **PRIKAZANJE:** misnik prikazuje kruh i vino, koji će postati Tielo i Krv Isusova, a ujedno prikazuje svoj život i život svih vjernika, dakle i tvoj.

3. Od sanktusa do očenaša jest **PRETVORBA;** to je trenutak, kad Isus stvarno stupi na oltar; i to je najvažniji dio mise.

4. Dio, koji obuhvaća zaključak mise od očenaša do konca, zove se **PRIČEST;** tvoja prisutnost sv. misi ne bi bila uzorna, kako želi Crkva, ako pod misom ne primiš sv. Pričest.

1. PRIPRAVA.

PROŠNJA ZA OPROŠTENJE I MOLITVE.

Jesi li već gledao početak mise? Misnik je postavio kalež na oltar, pa se nije usudio ostati u njegovoj blizini. Spustio se do podnožja stepenica. Ministranta, koji je u tom času i kroz cielu misu govorio u tvoje ime, pozvao je, da se zajedno obrate Bogu s prošnjom za smilovanje; naizmjence su uzdizali ponizne i pouzdane prošnje psalma »Sudi me«. A zatim su obadva, jedan za drugim, molili »Izpoviedam se«. Ministrant ga je molio za se, a ujedno i za te. Molio je u Boga oproštenje i u tvoje ime.

A ti? Radi čega si molio oproštenje? Jesi li pomislio na ono, što si sagriešio kroz tjedan? Na pogrješke? Možda prave prestupke?

Pokušaj u tom dielu mise **izpitati savjest,** jesi li prošli tjedan proživio kao **dobar kršćanin i apostol — jer nema pravoga kršćanstva bez apostolata.**

Jesi li izpunio svoju životnu dužnost? Jesi li doista dovoljno gojio nutarnji život s pobožnim vježbama?

Što si u cielom tom tjednu učinio za Krista?

Kakav je bio tvoj apostolat od prošle nedjelje do sada?...

Kad misnik izmoli ulaz, kyrie i slavu, on iznosi u **MOLITVAMA** Bogu i u tvoje ime sve potrebe sveobće Crkve i još posebno tvoje. Potrudi se da razumiješ te duboke i »katoličke« (sveobće), bogate molitve kod mise, koje su naročito u nedjelju liepe.

Jesi li tom prigodom molio za Crkvu, za katolicizam u Hrvatskoj i po čitavom svietu, za Katoličku Akciju? Jesi li molio Gospodina **za milost u svom apostolatu uvjerena kršćanina?**

PROUČAVAJ I VJERUJ!

Prije nego li je Isus umro i odkupio sviet, od jaslica do križa, govorio je i poučavao. Valja se poučiti, valja poslušati Isusa, kako On živi.

Poslanica i evanđelje imaju svrhu, da nam dadu tu pouku o Isusu, da nas pouče, da nam stave pred oči njegovu nauku i njegovu osobu. Posebno ti, kršćanin, koji moraš raditi na tome, da tvoja okolina spozna i uzljubi Isusa, **ti moraš baš posebno proučiti Isusovu nauku i usvojiti je s evanđeljem. Pitaj se, da li dovoljno čitaš i razmatraš evanđelje.**

To čitanje će ti iznova dati pobude, pa ćeš onda srdačnije posvjedočiti svoju vjeru u »vjerovanju«. **Pomišljaš li, da svi ti članci »vjerovanja« moraju djelovati na tvoj život?** I da po tebi mora ta vjera pomalo pridonieti svietla i sreće tvojoj neodlučnoj ili posve nevjernoj braći!

2. PRIKAZANJE.

KAP VODE.

Misnik i ti skupa s njime pripravili ste srdce i dušu.

Što ćete učiniti sada?

Upravo ono, što i naš Gospodin na Veliki Četvrtak uvečer kod zadnje večere.

Naš Gospodin je uzeo kruh i vino i prikazao Otcu.

Misnik uzme kruh na pozlaćenoj plitici, koju zovome patena.

I vina uzme. Ulije ga u kalež.

Ali jesi li opazio, da misnik ulije — a to nije učinio Isus na Veliki Četvrtak uvečer — kap vode u vino u kaležu?

Ta kap vode predstavlja tvoj život, koji se pridružuje žrtvi Isusova života. To sjedinjenje vodene kapi s vinom u kaležu slika je združenja, koje postoji između cielog čovječanstva i njegova Odkupitelja. **To je slika združenja između tebe, kršćanska dušo, koja upravo sudjeluješ kod mise, i duše tvoga velikoga brata Isusa Krista.**

Razmisli o značenju tog čina. Ova s vinom pomiešana kaplja domalo će postati Isusova krv kao i samo vino.

Dakle **promisli, da ta kapljica vode predstavlja tvoj život: tvoj svagdanji rad s njegovim naporima i zadovoljstvima, obiteljski život, suze, veselje, apostolat, odanost, trud, trpljenje, sve je to stavljeno u kalež** i sve će to po ovom pridruženju Isusovoj žrtvi **postati Božje,** kao što i kap vode pomiešana s vinom postane Kristova krv.

Tvoj će život, na neki način, postati Isusov; tvoji napori, veselje i trpljenje bit će napori, veselje i trpljenje Isusovo. Pomisli na to, oživi u sebi te istine i **uzljubit ćeš misu.** I svakog ćeš tjedna kod prikazanja u nedjeljnoj misi s kapljicom vode **staviti u Gospodina čitav svoj ljudski život,** i taj će život po tome postati Božji.

Pođi još dalje! **Koliko je u tvojoj moći, prikaži i stavi u kalež život i napore sve svoje kršćanske i nekršćanske braće, da i njihov život, ako je moguće, zadobije za njih Božju vriednost.**

Ne prestani misliti na neizmjernu množinu ljudi, žena i djece, koji živu, rade, trude se, trpe i umiru, a da ne poznaju Krista.

Misli na sve one, koji težko rade, i na sve one, koji još teže trpe od nezaposlenosti. Pomisli na biednike, koji živu u brlozima, na bolestnike i sirote, na nesretnike, koji su baš u tom času prepušteni okrutnosti razbojnika, sjeti se rata, glada...

Predoči si za čas u duhu sva ljudska zla, zloupotrebu života dan na dan, muke, koje tisuće trpe na tielu, u srdcu, u duši.

A ta bića, ti ljudi, tvoja braća, koje je Krist odkupio upravo kao i tebe — kakvu korist imaju od trpljenja? Šta vide u tomu drugo doli pretežku krutost, strašnu zlu kob? Ne znaju, da je trpljenje bogatstvo, ili ne će da misle na to! Razsiplju sve životne boli ili ih još i umnažaju i pri tome traže samo čast, ugodnost i novac!

To trpljenje, s kojim bi čovječanstvo moralo dan za danom plaćati svoje odkupljenje, svoj napredak i svoju sreću; tu biedu, oskvrnjenu ili neizrabljenu, nju moraš pobožanstveniti, povratiti joj pravi, nadnaravni i odkupiteljski smisao, tako da je prikažeš Bogu s Kristovom mukom!

Prikaži Bogu život i trpljenje svih onih, koji mu ga ne prikazuju, zato da bude združeno s Kristovim, koji je trpio upravo kao i oni, i koji je umro za njih.

PRIKAZANJE TVOJEGA ŽIVOTA.

Kad si prikazao kalež »za spasenje svega svieta« i još posebno za svoju kršćansku braću, ne zaboravi izmoliti, polako, sa svom dušom, molitvu, koja je izraz te žrtve tvojega života i života svih ljudi, molitvu, koja počinje riečima: »U duhu poniznosti...«, koju bismo mogli ovako proširiti:

»Otče nebeski, prikazali smo ti kruh i vino, koji će postati Isusovo Tielo i Krv, a sada ti prinosimo i same sebe (prinos, kojega je slika kaplja vode pomiešana s vinom). **Prinosimo ti cieli svoj život: rad, veselje, muke, napore. Molimo te, da milostivo primiš ovaj prinos, koji je naš život, da ga pridružiš Kristovu prinosu na križu i da mu dadeš božansku vriednost.«**

Nato se svećenik okrene k tebi, kao da bi te htio opomenuti, da misa nije samo njegova misa, nego i **TVOJA**, da si i ti **LICE** u toj svetoj drami, i reče poluglasno: »Orate, fratres...«, što znači: **»Molite, braćo, da moja i VAŠA žrtva bude prijatna Bogu Otcu Svemogućemu.«**

Zatim moli **PREDSLOVLJE**, himnu slave, upućenu Bogu, kojoj možeš u ime svoje i u ime cieloga čovječanstva pridružiti svoj glas svima onima, koji u svemu stvorenju pjevaju hvalospjev Trojstvu, a posebno hvalu našemu Stvoritelju i Odkupitelju.

»Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svagdje zahvaljujemo tebi.« Kada čitaš te redke, znaš li da znače: Hvala ti, moj Bože, za život, koji titra u meni, hvala ti za liepu prirodu sa šarenim cviećem i sunčanim bregovima, hvala ti, da sam kršćanin, da si u meni sa svojom milosti, da te poznajem, hvala ti, da te mogu ljubiti, hvala ti za sve, što si učinio iz mene i za me!

3. PRETVORBA.

MOLITVA ZA CRKVU.

Ministrant pozvoni, kao da bi htio privući tvoju pažnju **na najvažniji dio mise, koji upravo počinje: KANON** ili nepromjenljivi dio. (Kanon — grčka rieč, znači zakon, pravilo — najvažniji je i bitni dio mise. Molitve, koje sačinjavaju kanon, već su skoro osamnaest stoljeća iste. Pomisli, koliko ih je već tisuća svećenika već molilo kroz sve te godine!). Ministrant poklekne. Počinje **molitva, koja je uistinu katolička,** što znači: **sveobća,** za svu Crkvu, od San Franciska, preko Pariza, Berlina i Moskve do Tokia.

Sjetiš li se tada, da moraš moliti za svu katoličku braću svih naroda na svietu? Osjećaš li ponos, da si član velebrojne kršćanske obitelji?

Sjetiš li se moliti za Papu, koji nosi težku odgovornost za tu sveobuhvatnu Crkvu?

I za jedinstvo i mir u Crkvi?

Moliš li za svojega biskupa, za svećenike, za misnika, koji upravo prikazuje tu misu pred tobom, s tobom?

I znaš li, da taj svećenik moli za te, i da će **svi svećenici,** kojih je na svietu približno oko 350.000, i koji će danas prikazati misu, **moliti za te,** kad budu preporučivali »sve pravovjerne priznavaoce katoličke i apostolske vjere?«...

Neka tvoje srdce u tom času mise bude uistinu katoličko, široko kao sviet, neka kuca za sve potrebe cieloga svijeta, za sve boli čovječanstva.

Međutim, smiješ moliti i za svoje lične stvari. To je, naime, pravi čas, ako hoćeš **moliti za roditelje,** za svoju okolinu: za obitelj, prijatelje, dobročinitelje, susjede, za biednike, koje poznaješ, itd., itd.

Moli za sve, koje voliš. Moli i za one, koje manje voliš, pače i za one, koje ne voliš...

Moli za svoje neprijatelje; za one, koje poznaješ i za one, koje ne poznaješ.

Posebno pak ne smiješ u tom času mise zaboraviti da moliš **za dvie velike stvari.**

Najprije **ZA SAMOGA SEBE.** Što ćeš tražiti za se? Jesi li kroz tjedan mislio na tu molitvu? Znaš li što moraš najgorljivije moliti u Boga, kad u nedjelju

u jutro dođeš na misu, na **»svoju« misu?** To da ti dade snage za odlučnu pobjedu u ovoj ili onoj kušnji, milost, da uzmogneš bolje moliti, razsvjetljenje, da bolje upoznaš svoj uzor podpunog kršćanina?...

Drugo, za što moraš moliti, jesu **SVI ONI, NA KOJE BILO KAKO DJELUJEŠ.** To su sve one duše, kojih božanska i ljudska vriednost ovisi o tvom primjeru, govoru i molitvi.

Moli za one, koji te okružuju, drugove i suučenike, znance iz ureda, radione i tvornice — činovnike ili radnike, koji su ti možda podređeni; — za djecu, koju ti je Bog povjerio, itd.; za sve njih moli u tom času mise.

Moli također za one, koji nisu kršćani, da bi sretno zadobili svietlo i vjeru. **Moli i za sebe, da uzmogneš ožariti i predobiti druge.** Pokušaj dosećî stupanj vatrenog kršćanina. Pitaj se, nije li krug tvoga apostolata možda preuzko zacrtan? I jesi li uistinu shvatio, **da kršćanin mora nastojati i svom snagom pomagati izžarivanje katolicizma u svojoj biskupiji, u domovini i na cielome svietu?**

STVARNA PRISUTNOST.

Približava se **POSVEĆENJE.** Svećenik će opet ponoviti iste kretnje, izreći iste rieči izpuniti istu tajnu kao naš Gospodin na Veliki četvrtak.

Stigao si dakle do središta mise. Prispio je veliki trenutak žrtve, t. j. onoga **dara po kojemu je Gospodin dao samoga sebe Bogu Otcu i ujedno svoj braći ljudima.**

U tom velikom času prinosi Isus svakodnevno žrtvu svojega Tiela i Krvi, duševne tjeskobe i smrtne muke. Prikazuje trpljenje i stradanje, koje je pretrpio, nè kao što podnosi većina ljudi svoje nevolje, radi častohleplja, zabave, novca, nè nerado, nè jaučući, nè mučeći se da shvati smisao trpljenja, nego zato, da **bezkrajna vriednost njegovih muka nadomjesti samoj sebi neizmjernu vriednost ljudskoga trpljenja, koja se razsiplje, oskvrnjuje i razplinjuje bez koristi.**

Isus će biti prisutan na oltaru kao negda na križu, doduše ne da bi na njemu trpio i umro, nego da prikaže svoju muku i smrt, kako ju je prikazao na Kalvariji, kao odkup, naknadu Bogu za sve, što su njegova braća ljudi dobra propustili i zgriešili zla.

No ako Isus silazi na taj oltar, da se prikaže za svo čovječanstvo, **dolazi, da se prikaže najprije i posebno za te,** koji si prisutan kod mise, **koji ga prikazuješ s njegovim misnikom, koji se prikazuješ s Njim samim.** Pomisli na to! Jer doći će. Stvarno će biti pred tobom. Oživi svoju vjeru!

Ta hostija, koja je sada još mrtva stvar, komadić kruha, **postat će tvoj ŽIVI KRIST!** Pomisli na to!

To je najveći događaj, kojemu možeš prisustvovati na zemlji! I ne samo prisustvovati. **Učestvuješ kod njega, sudjeluješ u njemu.**

Koja sreća! A koje samo posljedice ima to sudjelovanje za sav tvoj tjedan, za sav život!

Ti, koji si vidio, koji si sa svećenikom htio tu pretvorbu kruha i vina u Tielo i Krv svoga Krista, **zar ne bi htio »PRETVORITI« i svoj život u pravi božanski život?** Zar ne bi htio pretvoriti u »božansko« sve, što je u tvom životu previše ljudsko, prenizko i nevriedno?

Pod tim prilikama kruha i vina živi Krist. **NO ON ŽIVI I U TEBI. Isto tako stvarno kao u tom posvećenom kruhu, premda na drugi način, živi u tvojoj duši, ako je u posvećujućoj milosti, već od krštenja.** U tebi je sakriven, kao u toj hostiji.

O, otkrij Ga, spoznaj Ga u sebi i ponesi Ga drugima riečju, primjerom i kršćanskom ljubavi, kako će doskora misnik nositi taj posvećeni kruh vjernicima, koji ga čekaju.

A sada, kad je Isus stvarno prisutan pred svećenikovim očima, čini on više puta znak križa, koji nas sjeća Križa, na kojemu je bilo pribijeno to Tielo i prolivena ta Krv. Misnik sad često poklekne, da izkaže počast svetoj tajni.

Moli, moli u tim prvim časovima, u kojima Isus stvarno pribiva na oltaru! **Ti trenutci su tako drago-**

cjeni, i Isus tako vruće moli nebeskoga Otca! Pridruži se toj molitvi iz svega srdca.

Isus podsjeća Otca, da je prikazao i da još uviek neprestano prikazuje za te život, smrt, svu svoju ljubav i svoju vječnu molitvu.

A ti promisli, kad prikazuješ, **što ćeš mu sve prikazati:** Koje napore u kršćanskom, s Kristom združenom životu? Koje žrtve, kakvo jamstvo za napredak u kreposti?

Na koncu nepromjenljivog diela moli misnik, da u Kristu bude Bogu Otcu svaka čast i slava. A ti? **Da li tvoj život slavi Boga? Može li Bog biti ponosan na te kao na svoje diete? Jesi li uistinu njegov apostol? Što ćeš još od sada unapried učiniti za Nj?**

SPOMEN MRTVIH.

Poslije Pretvorbe svećenik je molio također i **za sve pokojne članove** velike čovječanske obitelji. Rekao je Isusu u presvetoj Euharistiji: **»Moli za naše mrtve, Ti, koji si tamo gore!«** To je rekao u svoje i tvoje ime. Pomisli u tom času na svoje mrtve, na pokojne iz svoje obitelji, na umrle čanove čovječanske obitelji, na milione palih u ratu, na žrtve velikih nesreća, na one, koje je smrt dostigla na častnom polju rada, po-

žrtvovnosti i apostolata (mornare, rudare, liečnike, misionare, redovnike, i t. d.).

Ovdje također promisli, da se svaki dan prikazuje 350.000 misa, gdje se moli za sve, koji su umrli u milosti posvećujućoj i koji u čistilištu čine pokoru.

Moli za one, koji će ove godine umrieti u tvojoj okolici. Moli za ono 140.000 ljudi, što svaki dan umire, posebno za one, koje smrt ugrabi nenadano, za zločince, za najzapuštenije...

4. PRIČEST.

OTČE NAŠ.

Svećenik moli na glas uzvišenu molitvu, koju nas je naučio Isus. Znaš je napamet. Moli s njim, i poput njega gledaj pri tome na Hostiju. Primieni njene prošnje na svoj vlastiti život, na svoj život kršćanina i apostola.

»Budi volja tvoja!...« **Tko da je vrši? Ti.** Svaki između nas mora na sebi izvršiti volju Božju. **Vršiš li je ti?** Točno znaš, što Bog hoće od tebe. Savjest, dobri savjeti, roditelji, uzgojitelji, ako si još mlad, pomažu ti da je upoznaš. **Izvršavaš li je?**

Moli ga za svagdanji kruh, zbog kojega danas strada toliko djece, toliko nesretnika, toliko nezaposlenih, jer svi nisu obskrbljeni. Sjeti se rieči Božje

kazne: »U znoju lica svoga jest ćeš kruh...« Gdje da dobiju kruha oni, koji ne mogu dobiti posla?

Moli Boga također za duhovni kruh, t. j. milost, koja će ti pomagati da u životu podneseš sve boli.

PRIČEST.

Misnik lomi Hostiju. Dielak velike misne Hostije spušta u kalež. Taj dielak je upravo iz iste pšenice, kao i ona manja Hostija, koju su danas toliki kršćani primili ili će je primiti kod ove mise. Upravo je iz iste pšenice kao Hostija, koju ćeš primiti ti, ako pođeš k sv. Pričesti.

Zar nije u tome slika združenja, koje postoji među svom Isusovom braćom, među svima onima, koje privlači na to nadnaravno blagovanje, kod kojega se On sam daje za hranu?

Zar ne, kako ugodno djeluje to sveobće bratstvo u naše doba bučnog socialnog života i silnih napora svih naroda?

»Badnja noć u jednoj od kapela franjevačke crkve u Betlehemu. Hodočastnici kleče na stepenicama oltara. Među istočnjacima tu su ljudi sa zapada, Nizozemci, Niemci, Američani. Neizreciv me osjećaj bratstva obuzimlje u tom času. Čini mi se, kao da se moje srdce širi i topi u neizmjernom Kristovu srdcu.

Spuštam se na koljena braći na stepenice i pružam usne Hostiji...«

Tako piše Louis Bertrand, član Francuske Akademije...

A ti? Zašto ne bi prišao tom Božjem Daru, toj hrani, koju treba tvoja duša? **Znaj, da se uistinu posve združuju s misom samo oni i one, koji pod misom prime sv. Pričest.**

Doista, ako hoćeš živjeti od mise čitav tjedan, čitav dan, ako hoćeš posvetiti sav život dobrobiti svoje braće, moraš, na neki način, **dobiti svojstva samoga Krista.** A to dobivaš naročito u sv. Pričesti.

Primiti sv. Pričest znači **primiti nadasve čudesne moći Kristove duše: sposobnost odricanja i ljubavi k Bogu i k svojoj braći.**

Pođi, dakle, svake nedjelje k sv. Pričesti, ako nema stvarnih zapreka, još češće, **dapače svaki dan, ako možeš. Mnogi, koji ne idu svake nedjelje k sv. Pričesti, išli bi, kad bi razumjeli važnost sv. Pričesti za njihov život.**

Zar ti ne trebaš Krista? Zar Mu ne povjeravaš sve, što nosiš u srdcu: veselje, napore, trpljenje, pokuse apostolata? Zar Mu ne ćeš kazivati, odgovarati Mu, da Ga voliš, da očekuješ od Njega izžarivanje kršćanstva za svoj rad? S Njim u srdcu tvoj bi tjedan bio daleko bolji! Njega u srdce!

Što te odvraća?

Da nisi dostojan? Tà upravo zato moraš težiti za sv. Pričešću. **Pričest nije nagrada, nego liek.** To je sveta i posvećujuća hrana duše, koje ne uživamo radi slasti i koju ne dobivamo za nagradu, nego zato da živimo, da dobijemo snagu svagdanji život stvarno združiti s Isusom i darovati ga Bogu.

Sv. Pričest nije sladkiš, koji se može, ali i ne mora dodati, — ona je kruh, nuždna hrana, koju nam Isus daje za razvijanje života, njegova vlastitog života u tvojoj krštenoj duši, gdje stvarno živi.

Ali, tà nisam pripravan! Ne znam se pripraviti! — što? Upravo si »**IGRAO**« u toj misi, sa svećenikom si je prikazao na oltaru, i htio bi još nešto drugo za pripravu? Što možeš još željeti, što možeš naći veličanstvenije, podpunije kao pripravu za sv. Pričest do onih sa svom prisutnošću i pobožnošću izmoljenih misnih molitava? **Tà ni sam misnik ne moli drugih! Isus je govorio upravo to isto,** prije nego je po drugi put dao apostolima svoje Tielo i svoju Krv.

U otčenašu si molio kruha, toga duhovnoga kruha, bez kojega duša ne može živjeti, kao što tielo ne može bez tvarnoga. **Molio si kruha,** a sad, kad **ti ga svećenik i Isus daju, nude, kad te zovu, da ga primiš, hoćeš li ga odbiti, hoćeš li ostati na svome mjestu, hoćeš li pokazati, da ti nije stalo do njega?**

No ako ti ipak nikako nije moguće pristupiti pričestnom stolu iz razloga, koji nisu ovisni o tvojoj

volji, **primi barem duhovnu Pričest,** t. j. probudi u sebi goruću želju za Isusom i govori s njime, kao da je sakramentalno došao u tvoje srdce.

Pridruži se u duhu svima, koji su ga primili, koji će ga tokom toga dana primiti u tvojoj župi, u Hrvatskoj, po cielome svietu.

Ima li ih mnogo? O, dakako! Ipak je, nažalost, još više onih, koji iz neznanja, slabosti, bezbrižnosti ili mržnje nisu pristupili pričestnom stolu. **Moli Gospodina, neka umnoži broj onih, koji primaju Njegovo Tielo i odazivlju se Njegovoj ljubavi!**

ZAHVALA.

Poslije sv. Pričesti, i onda kada je nisi primio, **zahvali;** ove posljednje časove mise upotriebi da **izvršiš zahvalu.**

Zahvali Isusu, što ti se u sv. Pričesti dao za hranu, ili u svakom slučaju, što se u ovoj misi prikazao za te. Zahvali mu, da je nebeskom Otcu prikazao i tvoj život skupa sa svojim!

Ponovi molitvu, koju si molio kod Prikazanja:

»Primi, Gospodine, moj život, veselja i napore ovoga tjedna, moj svagdanji rad, nastojanja apostolata, skupa sa svojim životom, veseljem, mukama, sa svojim radom i apostolatom.«

Moli ga za savjet u tvom kršćanskom radu. Posebno ga moli za dušu, kojoj hoćeš izkazati dobročinstvo. Moli ga za svu svoju kršćansku i nekršćansku braću.

POSLJEDNJE MOLITVE.

POSLJEDNJE ODLUKE.

Misa se približuje koncu. Svećenik te blagoslovi. U zadnjem evanđelju posvjedočiš najposlije vjeru u Isusa, u Njegovo utjelovljenje i čin odkupljenja. Pomisli, da Isus nije bez razloga došao među nas. Smrt je prikazao za to, da odkupi tebe i cielo čovječanstvo. Misa je svršena.

Zar nema nikakova znaka, da si bio na misi? **Odlaziš li od mise bolji, bliži Kristu, s dubljom spoznajom, kako te On ljubi, i kako moraš ti Njega ljubiti?**

Zar ne ćeš biti bolji kršćanin, marljiviji apostol; zar ćeš ikada zdvojiti, uzprkos svim potežkoćama, kad pun pouzdanja znaš, da ćeš svaki put iznova naći Isusa kod »SVOJE« mise?

Hoćeš li još nešto učiniti, kad odeš s mise? Očuvati djelotvoran duh, koji si dobio kod ove mise?

Hoćeš li nastojati da pokažeš kako oni, koji idu na misu i po njoj živu, odano i ponizno kušaju biti »drugačiji« od ostalih?

»Drugačiji« oh, tako težko i rietko je to! **Hoćeš li ipak velikodušno to pokušati pomoću snage, koju ćeš crpsti iz združenja života s misom?**

Hoćeš li pokazati Krista svojoj braći?

Tako su siromašni, da ga ni ne poznaju! Ti, kršćanin, ti moraš Isusa donieti drugima!

Po tvojoj nedjeljnoj misi, koja će tebi samome donieti Isusa, ti ćeš postati svojoj braći SVIETLO, koje razsvjetljuje, ISTINA, koja oslobađa, i život, koji odkupljuje.

*

AKO SU VAM OVI REDCI ODKRILI NOVI I BITNI POGLED NA MISU, STVARNO I DJELOTVORNO ZDRUŽENJE ŽIVOTA S MISOM, PONUDITE TU KNJIŽICU, SREDSTVO ZA ŽIVOT S MISOM, ONIMA, KOJI SU U VAŠOJ OKOLINI.

M. L' Abbé Dutil.

Pretiskano iz Revije »Vrhbosna« br. 8—9, god. 1943.

Tiskanje i razpačavanje dozvoljeno odlukom Ministarstva narodne prosvjete Glavno ravnateljstvo za promičbu, Zagreb, broj 6917-II-1-1943. od 10. kolovoza 1943. god.